

Szkolny Budżet Obywatelski - BO warto (się) uczyć partycypacji

2022-06-27

Blisko 6 tys. uczestników szkoleń, 231 projektów w tym 79 zwycięskich i ponad 5,5 tys. głoszących uczniów. To statystyki tegorocznej edycji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego zrealizowanego w 31 krakowskich szkołach. W Szkolnym Budżecie Obywatelskim uczniowie sami zgłaszają pomysły, tworzą projekty, a następnie wybierają te, które ich zdaniem są najbardziej atrakcyjne i potrzebne.

Pomysł na Szkolny Budżet Obywatelski (SzBO) narodził się z chęci adaptacji procesu „zwykłego” budżetu obywatelskiego na potrzeby małej, lokalnej społeczności, jaką jest szkoła. Jak sprawić, aby mechanizmy, role i znaczenie tego procesu zrozumieli także młodzi mieszkańcy miasta? Jak rozbudzić wśród młodych osób poczucie siły sprawczej i chęć współdecydowania o sprawach szkoły? Jak wzmocnić rolę samorządności uczniowskiej, a także zwiększyć rozpoznawalność zasad i procesu budżetu obywatelskiego wśród uczniów krakowskich szkół? To pytania, które przyświecały realizatorom przedsięwzięcia – Wydziałowi Polityki Społecznej i Zdrowia UMK.

– Szkoła to jest świetne miejsce – świetne laboratorium pomagające przygotowywać młodych mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu obywatelskim. Dziś, kiedy ustawa umożliwia głosowanie w budżecie obywatelskim wszystkim, niezależnie od wieku, szczególnie ważne jest, żeby młodzi ludzie mogli to robić w sposób świadomy. Swoimi głosami kształtują przecież pejzaż naszego miasta. Wierzę, że Szkolny Budżet Obywatelski będzie im w tym pomagał, będzie zmieniał obraz szkoły, uczył społecznego zaangażowania i pokazywał to, co młodzieży jest bliskie, czego potrzebują w miejscach, w których funkcjonują przez znaczną część dnia – podkreślił zastępca prezydenta Krakowa **Andrzej Kulig** podczas konferencji prasowej poświęconej projektowi.

Podczas konferencji o zaangażowaniu w Szkolny Budżet Obywatelski opowiadały także nauczycielki: **Anna Ligas-Kowaluk**, koordynatorka SzBO w XXXI Liceum Ogólnokształcącym oraz **Monika Grabowska-Orządała**, koordynatorka SzBO w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących im. Janusza Korczaka, a także uczniowie **Anna Florkowska** i **Kacper Krawczuk** z VIII LO.

SzBO - jak to działa?

W związku z sukcesem ubiegłorocznego pilotażu Szkolnego Budżetu Obywatelskiego w tym roku odbyła się druga, rozszerzona edycja inicjatywy, w której wzięło udział 31 samorządowych szkół ponadpodstawowych: licea, technika, szkoły branżowe, szkoły specjalne oraz bursa szkolnictwa ponadpodstawowego.

W Szkolnym Budżecie Obywatelskim 2021/2022 uczniowie mieli możliwość planowania, tworzenia, oceniania oraz realizowania projektów obywatelskich w swojej społeczności. W każdej z placówek został powołany Zespół ds. Szkolnego Budżetu Obywatelskiego składający się nauczyciela, przedstawiciela dyrekcji, ucznia i opcjonalnie przedstawiciela rady rodziców. Zespół oceniał projekty i finalnie szacował koszty realizacji poszczególnych inicjatyw. Za realizację SzBO odpowiedzialni są dyrektorzy, którzy wskazali koordynatorów ds. szkolnego budżetu obywatelskiego czuwających nad pracą zespołu oraz prawidłowym przebiegiem procesu w danej szkole. W każdej ze szkół członkiem zespołu czuwającego nad przebiegiem był też przedstawiciel samorządu uczniowskiego.

Zaproponowane przez uczniów projekty mogły być zgłaszane indywidualnie lub grupowo, uczniowie składali je osobiście lub online wraz z listą poparcia podpisaną przez co najmniej dziesięcioro uczniów. Na Szkolny Budżet Obywatelski miasto przeznaczyło 155 tys. zł. Każda szkoła biorąca udział w procesie otrzymała 5 tys. zł – to kwota na realizację zwycięskich projektów (przy czym wartość jednego projektu to maksymalnie 2,5 tys. zł).

SzBO zaangażował wielu uczniów

– Uczniowie zgłosili ponad 230 projektów, w przygotowanie których zaangażowało się 1122 osoby. Po formalnej weryfikacji do głosowania przeszło 187 z nich. W głosowaniu wzięło udział ponad 5,5 tys. uczniów. Finalnie wybrano 79 projektów, które zostaną zrealizowane do końca tegorocznych wakacji. Szkolny Budżet Obywatelski wynika z programu Młody Kraków – czyli programu uczestnictwa ludzi młodych w życiu miasta. To jeden z naszych celów: wyposażenie młodych mieszkańców w kompetencje, które pozwolą im aktywnie wejść w dorosłe życie. Poprzez Szkolny Budżet Obywatelski mówimy, jak ważna jest partycypacja, dialog, branie odpowiedzialności, współdziałanie i współdecydowanie w tych sprawach, które na początku są związane z lokalną społecznością szkoły, a później przekładają się na Budżet Obywatelski Miasta Krakowa i inne działania społeczne – statystyki i znaczenie projektu przybliżył Mateusz Płoskonka dyrektor Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia.

Wśród zwycięskich propozycji znalazły się m.in.: namalowanie muralu na budynku X LO, przygotowanie strefy radiowo-muzycznej w XVII LO, wymiana szkolnego dzwonka na elektryczny w XLII LO, zakup terrarium dla patyczaków w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Nieśłyszących, stymulujący zmysły tajemniczy ogród w Centrum Autyzmu (Szkoła Przystosowująca do Pracy nr 4), stworzenie strefy plażowej w Zespole Szkół Łączności, utworzenie mini wypożyczalni kalkulatorów w Zespole Szkół Gastronomicznych nr 2, zakup drona w Zespole Szkół Budowlanych, urozmaicenie czasu między lekcjami poprzez grę w bilard w Zespole Szkół Mechanicznych nr 1 czy zakup sprzętu kuchennego dla mieszkańców Bursy Szkolnictwa Ponadpodstawowego nr 1. Po zrealizowaniu wszystkie projekty zostaną odpowiednio oznaczone logotypem SzBO wraz z podaniem informacji o tytule, kosztach oraz autorach.

Wsparcie ekspertów w zakresie partycypacji

Tegoroczna edycja Szkolnego Budżetu Obywatelskiego została poprzedzona spotkaniami i warsztatami przybliżającymi proces partycypacji, mapowania potrzeb, przedstawienia zasad projektów, w których wzięło udział ponad 6 tysięcy uczniów. Przeprowadzono 264 warsztaty. Koordynatorzy SzBO otrzymali też szereg narzędzi do wdrożenia procesu w szkołach: materiały informacyjne, lekcje scenariuszowe, grafiki do wykorzystania w działaniach komunikacyjnych.

Na wszystkich etapach Szkolnego Budżetu Obywatelskiego realizatorzy przedsięwzięcia mogli liczyć na wsparcie miasta – ekspertów z zakresu partycypacji oraz polityki młodzieżowej realizowanej w ramach programu Młody Kraków 2.0

Szkolny Budżet Obywatelski - BO warto (się) uczyć partycypacji

Budżet obywatelski, czyli możliwość zdecydowania o przeznaczeniu części finansów miasta, to

przedsięwzięcie bardzo dobrze znane krakowianom. A jego szkolna odsłona pozwala pokazywać także młodym ludziom, jak ważna jest partycypacja społeczna – uczestnictwo i podejmowanie decyzji w inicjatywach, które mają wpływ na najbliższe otoczenie.

Co daje Szkolny Budżet Obywatelski?

Realizatorzy i uczestnicy projektu podkreślają, że zaangażowanie uczniów w SzBO sprawia, że mają oni większe poczucie wpływu zarówno na sprawy szkoły i decydowanie o nich, jak też na działanie miasta i korzystanie z jego oferty. Dzięki SzBO wzrasta rola samorządów uczniowskich. Uczestnictwo w SzBO to dla młodych ludzi także ogromna porcja wiedzy na temat funkcjonowania szkół oraz miasta, możliwość weryfikacji pomysłów i zdobycia nowych umiejętności. Z kolei szkołom uczestnictwo w projekcie pomaga budować pozytywny obraz miejsc otwartych na dialog i partnerstwo, wspierających aktywność i zaangażowanie podopiecznych. SzBO to również konkretne korzyści społeczne dla miasta – dzięki projektowi młodzi ludzie i ich otoczenie lepiej poznają zasady miejskiego budżetu obywatelskiego i chętniej angażują się w działania miasta.

Dodajmy, że Kraków jest jednym z kilku polskich miast realizujących budżety partycypacyjne dla młodzieży. Podobne inicjatywy odbywają się m.in.: w Warszawie, Szczecinie, Poznaniu i Lublinie.

Szkolny Budżet Obywatelski to projekt zrealizowany w ramach programu **Młody Kraków 2.0** skierowanego do młodych ludzi uczących się, studiujących i pracujących w Krakowie. Dodatkowe informacje o Szkolnym Budżecie Obywatelskim, w tym listy zwycięskich projektów w poszczególnych szkołach, jak też informacje o innych przedsięwzięciach przygotowanych przez miasto dla młodzieży można znaleźć na stronie [Młody Kraków](#), a także śledzić na profilach: [Młody Kraków 2.0](#) (Facebook) oraz [młody_krakow](#) (Instagram).